

Het Straatnamen-abc

Stapelen

Tussen Prins Hendrikstraat en Parallelweg-Zuid De naam Kasteel Stapelen werd voor het eerst genoemd in 1293, toen Willem van Boxtel als beloning, voor zijn dapper optreden in de slag bij Woeringen tegen de Geldersen, Stapelen en zijn landerijen in leen kreeg van Hertog Jan I van Brabant. Daarna is het overgegaan van vader op zoon en is het in handen geweest van adellijke families (van Boxtel, van Ranst en Van Horn). Zowel Willem van Oranje als Lodewijk XIV (de Zonnekoning) hebben op hun doorreis in Kasteel Stapelen verbleven. In 1819 kwam het kasteel in particuliere handen en werd in 1915 uiteindelijk door Mevrouw Mahie verkocht aan de Paters Assumptionisten.

Waar komt de naam Kasteel Stapelen vandaan? 'Stapel' werd ook omschreven als 'hooggelegen plaats'. Een kasteel moest aan een aantal belangrijke eisen voldoen: bewoonbaar en verdedigbaar zijn, ruimte hebben voor opslag van strijdmateriaal en beschikken over stallen. Het voldeed aan deze eisen en lag op een hoger gelegen plaats. Het kasteel werd in de periode dat het in particuliere handen was (1819-1857) slecht onderhouden. De heer Mahie heeft uiteindelijk, kosten noch moeite gespaard, om Stapelen te herstellen, maar zijn bouwstijl paste niet bij de Nederlandse kastelenbouw. Hij heeft, onder andere, de kantelen op het kasteel laten plaatsen.

De zuidkant, links van het poortgebouw, heette het 'Princekwartier' en beschikte over een 'leenzaal' en een kapel. De noordkant was in gebruik door de rentmeester en het oude koetshuis was waarschijnlijk in gebruik als 'gevangenhuis'. De houten ophaalbrug is pas in 1965 vervangen, door een nieuwe brug van gewapend beton.

De kapel die van oudsher Sint Joriskapel genoemd werd, wordt in de volksmond ook wel de Heilig Bloed kapel genoemd en werd op

Drievuldigheidszondag, als bedevaartsplaats, druk bezocht. Nog steeds wordt in Boxtel op deze zondag de Heilig Bloedprocessie gehouden.

Van 1915-1927 gebruikten de Paters Assumptionisten het kasteel voornamelijk als klein seminarie. In 1927 werd het nieuw gebouwde seminarie in gebruik genomen aan de zuidzijde van het kasteel. Vanaf 1939 werd het kasteel gebruikt als communiteit (leefgemeenschap) voor de paters en als provinciaal (bestuur) van de Nederlandse provincie van de Congregatie der Assumptionisten.

Zeer recent (2009/2010) is het kasteel in pandig grondig verbouwd tot 12 appartementen voor de groep paters die daar nog steeds woont. In 2015 vierden zij dat ze 100 jaar in Boxtel op Kasteel Stapelen verblijven.

Christ van Eekelen, Heemkunde Boxtel